

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 23
QUYÊN THỨ 551
HỘI THỨ TƯ

Phẩm
GIÁC VIỆC MA
Thứ 21 - 2

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên thỉnh hỏi kỹ các Bồ-tát khác rằng: “Bồ-tát làm sao tu tập tất cả phần pháp Bồ-đề? Dẫn phát tâm nào năng khiến Bồ-tát tập không, vô tướng, vô nguyện, vô tác, vô sanh, vô diệt, vô khởi, vô tận, vô tánh, thật tế mà chẳng tác chứng, nhưng vẫn tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?”.

Thiện Hiện phải biết: Nếu các Bồ-tát khi được hỏi đây, khởi đáp như vậy: “Các Bồ-tát Ma-ha-tát

chỉ nên suy nghĩ hoặc không, hoặc vô tướng, cho đến hoặc thật tế, chẳng vì chỉ rõ ứng niệm, chẳng bỏ tất cả hữu tình nhiếp thọ phương tiện khéo léo thù thắng”. Phải biết Bồ-tát kia trước chưa nhờ chư Phật trao cho ký chẳng quay lui đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát kia chưa năng khai chỉ ghi riêng rõ ràng pháp tướng chẳng chung của chúng các Bồ-tát bậc chẳng quay lui, chẳng như thật biết kia đã thỉnh hỏi các hành trạng tướng bậc chẳng quay lui, cũng chẳng năng đáp được.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Vả có nhân duyên biết các Bồ-tát chẳng quay lui chăng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Cũng có nhân duyên biết các Bồ-tát này chẳng quay lui. Nghĩa là có Bồ-tát đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm hoặc nghe chẳng nghe, năng như thật đáp đã thỉnh hỏi trước, năng như thật hành các hạnh Bồ-tát bậc chẳng quay lui. Do nhân duyên đây biết Bồ-tát kia là chẳng quay lui.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì nhân duyên nào có nhiều Bồ-tát cầu học Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, ít có kẻ năng khởi như thật đáp?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tuy nhiều Bồ-tát cầu học Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mà ít Bồ-tát

được nhận ký huệ nhiệm màu bậc chẳng quay lui như thế. Nếu có kẻ được lãnh ký như thế đều năng đối đây khởi đáp như thật.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát ấy căn lành minh tịnh, trí huệ rộng sâu, thể gian trời, người, a-tổ-lạc thấy chẳng thể phá hoại được, tất chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát cho đến trong mộng cũng chẳng ưa vui các pháp ba cõi, cũng chẳng khen ngợi tất cả pháp Thanh văn bậc Độc giác. Mặc dù quán các pháp như mộng đã thấy mà đối thật tế chẳng chứng chẳng lấy. Phải biết đây là tướng các Bồ-tát bậc chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ngồi tòa Sư tử, có vô lượng trăm ngàn trăm ức chúng Bí-sô thấy cung kính vây quanh mà vì thuyết pháp, hoặc thấy tự thân có việc như thế. Phải biết đây là tướng các Bồ-tát bậc chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ba mươi hai tướng, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, thường quang một tâm soi sáng chung quanh; cùng vô lượng chúng vọt ở hư không hiện thần thông lớn, thuyết Chánh pháp yếu. Hóa làm kẻ hóa sĩ khiến

qua phương khác vô biên cõi Phật thi tác Phật sự, hoặc thấy tự thân có việc như thế. Phải biết đây là tướng các Bồ-tát bậc chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát mộng thấy giặc cuồng phá hoại làng thành, hoặc thấy lửa khởi đốt cháy xóm làng, hoặc thấy sư tử hổ sói thú dữ rấn độc rít ác muốn đến hại thân, hoặc thấy oan gia muốn chém nơi đầu, hoặc thấy cha mẹ vợ con dòng họ sắp đến mạng chung, hoặc thấy tự thân có các việc khổ khác muốn ép ngặt nhau. Mặc dù thấy thấy đây các việc đáng sợ hãi, mà chẳng kinh sợ cũng chẳng buồn não. Từ mộng giác rồi, tức suy nghĩ được ba cõi chẳng chơn thật, đều như mộng thấy, khi ta được Vô thượng Chánh Đẳng giác sẽ vì hữu tình nói pháp ba cõi tất cả hư dối đều như cảnh mộng. Phải biết đây là tướng các Bồ-tát bậc chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát cho đến trong mộng thấy có địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, các loại hữu tình, bèn khởi nghĩ rằng: “Ta phải tinh siêng tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được không địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, ác thú và các tên ấy”. Từ mộng giác rồi, cũng khởi nghĩ này. Thiện Hiện! Phải biết các Bồ-tát này khi sẽ làm Phật, cõi nước thanh tịnh, định không ác thú và tên

ác thú. Phải biết đây là tướng các BỒ-tát chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu BỒ-tát trong mộng thấy lửa đốt các loại hữu tình địa ngục thấy, hoặc lại thấy đốt thành ấp xóm làng, bèn phát thệ nguyện: “Ta nếu đã nhận ký chẳng quay lui, sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp biến thành mát mẻ”. Nếu BỒ-tát đây khởi nguyện này rồi, trong mộng thấy lửa tức thì tắt gấp, phải biết đã nhận ký chẳng quay lui. Nếu BỒ-tát khởi nguyện đây rồi trong mộng thấy lửa chẳng liền tắt gấp, phải biết chưa nhận ký chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các BỒ-tát khi giác hiện thấy lửa dữ vội khởi đốt các thành ấp, hoặc đốt xóm làng, bèn khởi nghĩ này: “Ta ở trong mộng hoặc ở khi giác từng thấy tự có các hành trạng tướng bậc chẳng quay lui, chưa chắc hư thật. Nếu ta đã thấy là thật có ấy, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ”. Thiện Hiện phải biết: Nếu BỒ-tát này khởi thệ nguyện đây phát lời chắc thật, bấy giờ lửa dữ tức bị tắt lẹ; phải biết đã nhận ký chẳng quay lui. Nếu BỒ-tát đây khởi thệ nguyện này phát lời chắc thật lửa chẳng tắt gấp, phải biết chưa nhận ký chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát khi giác thấy lửa đốt cháy thành ấp hoặc cháy xóm làng, bèn khởi nghĩ này: “Ta ở trong mộng hoặc ở khi giác từng thấy tự có các hành trạng tướng bậc chẳng quay lui. Nếu ta đã thấy định là thật có, tất chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp biến thành mát mẻ”.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này phát thệ nguyện đây lời chắc thật rồi, bấy giờ lửa chẳng bị tắt gấp, đốt cháy một nhà vượt bỏ một nhà lại cháy một nhà, hoặc cháy một xóm vượt bỏ một xóm lại cháy một xóm, như thế lần hồi lửa kia mới tắt. Các Bồ-tát này quyết định đã nhận ký chẳng quay lui. Nhưng các bị cháy ấy do hữu tình kia gây làm nghiệp hoại Chánh pháp tăng trưởng. Kia bởi nghiệp đây trước đọa ác thú trong vô lượng kiếp chịu quả khổ chính, nay sanh thú người chịu dư ương kia. Hoặc bởi nghiệp đây phải đọa ác thú lâu vô lượng kiếp chịu quả khổ chính, nay ở thú người hiện trước chút ương họa. Phải biết đây là tướng các Bồ-tát chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Lại có bao các hành trạng tướng khác biết là Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng quay lui, Ta sẽ vì người phân biệt giải nói. Người nên lắng nghe chắc, cực khéo suy nghĩ.

Thiện Hiện thưa rằng: Dạ, cúi xin nói cho, chúng tôi muốn nghe.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát thấy có nam tử hoặc có nữ nhân, hoặc có đồng nam hoặc có đồng nữ, hiện bị phi nhân ám bắt, chịu các khổ não chẳng thể xa lìa, bèn khởi nghĩ này: “Nếu các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biết tôi đã được ý muốn thanh tịnh, trao tôi ký chẳng quay lui đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu tôi lâu phát ý muốn thanh tịnh cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề xa lìa tác ý Thanh văn Độc giác, chẳng đem tác ý Thanh văn Độc giác cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu tôi đời sau tất được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, năng tận vị lai lợi ích an vui các loại hữu tình. Nếu mười phương cõi hiện tại thật có vô lượng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thuyết Chánh pháp yếu, nhiều ích hữu tình. Các Đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia không chỗ chẳng thấy, không chỗ chẳng biết, không chỗ chẳng hiểu, không chỗ chẳng chứng, hiện biết thấy giác tất cả hữu tình ý muốn sai khác; nguyện đủ soi xét chỗ nghĩ tâm tôi và lời thành thực. Nếu tôi thật năng tu hạnh Bồ-tát, tất chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cứu vớt hữu tình bị khổ sanh tử, nguyện cho nam tử đây hoặc nữ nhân này, hoặc đồng tử đây hoặc đồng nữ này, chẳng bị kẻ phi nhân làm rối loạn khổ não; kia theo

lời tôi tức phải bỏ đi”. Các BỒ-tát này khi nói lời đấy, nếu phi nhân kia chẳng vì bỏ đi, phải biết chưa nhận ký chẳng quay lui. Nếu phi nhân kia tức vì bỏ đi, phải biết đã nhận ký chẳng quay lui.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các BỒ-tát chưa tu hành đủ tất cả Phật pháp, chưa vào BỒ-tát Chánh tánh ly sanh, chưa khỏi bị ác ma làm rối loạn, đổi các việc ma chưa năng giác biết, chưa nhận ký chẳng quay lui BỒ-đề. Chẳng năng tự xét biết căn lành dày mỏng, đổi chút ít chỗ tu hành khởi tăng thượng mạn, bắt chước phát lời thành thực các BỒ-tát, bèn bị ác ma lừa gạt.

Nghĩa là BỒ-tát kia thấy có nam tử hoặc có nữ nhân, hoặc có đồng nam hoặc có đồng nữ hiện bị kẻ phi nhân ám bắt chịu các khổ não chẳng thể xa lìa được; liền bèn khinh phớt phát lời thành thực: “Nếu ta đã từ chừ Phật quá khứ nhận được ký chẳng quay lui đối Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề, khiến cho nam tử đây hoặc nữ nhân thấy chẳng bị phi nhân làm rối não, kia theo lời ta mau phải bỏ đi”. Các BỒ-tát này khởi lời đây rồi, bấy giờ ác ma làm dối gạt nên liền bèn xua đuổi bức ngặt khiến phi nhân bỏ đi. Sở dĩ vì sao? Vì oai lực ác ma hơn phi nhân kia, vậy nên phi nhân chịu ma dạy khiến bỏ đi tức thì. Khi BỒ-tát kia thấy việc này rồi vui mừng nhảy nhót, khởi nghĩ này rằng: “Khiến phi

nhân đi là oai lực ta. Sở dĩ vì sao? Vì phi nhân kia theo lời đã phát thệ nguyện của ta tức thì phóng xả các nam nữ thầy đây, không duyên có nào khác”. Các Bồ-tát này chẳng thể giác biết được việc làm ác ma, bảo là sức mình sanh vui mừng quấy, cậy đây khinh dễ các Bồ-tát khác, rằng: “Ta đã nhận ký được chẳng quay lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề từ chư Phật quá khứ, đã phát thệ nguyện đều chẳng luống uổng. Các người chưa nhờ chư Phật trao ký, chẳng nên bắt chước nhau phát lời thành thực. Giả sử muốn có khắc ký tất luống không, vô hiệu quả!”. Các Bồ-tát này hủy chê khinh dễ các Bồ-tát nên ỷ bậy chút ít khả năng, đối các công đức sanh trưởng nhiều thứ tăng thượng mạn, nên xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng thể chứng được Nhất thiết trí trí. Bởi các Bồ-tát này không sức phương tiện khéo léo, nên sanh trưởng nhiều thứ tăng thượng mạn, hủy mắng khinh miệt coi thường các Bồ-tát, nên dù siêng tinh tiến mà vẫn rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác. Các Bồ-tát này vì mỏng phước đức, nên sở tác nghiệp lành, phát lời thành thực đều động đến việc ma. Các Bồ-tát này chẳng thể gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn quen biết chơn thiện, chẳng thể thỉnh hỏi hành tướng Bồ-tát chẳng quay lui được, chẳng thể chịu hỏi sự nghiệp ra làm của các ác ma quân. Bởi đây bị ma ràng buộc lại càng bền chắc thêm. Sở dĩ vì

sao? Vì các Bồ-tát này chẳng tu hành lâu sáu đến bờ kia, xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, nên bị ác ma làm lừa gạt. Vậy nên, Bồ-tát phải khéo giác biết các việc ác ma, siêng tu nghiệp lành.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các Bồ-tát chưa tu hành lâu sáu đến bờ kia, xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, nên bị ác ma làm lừa gạt. Nghĩa là có ác ma muốn làm lừa gạt nên phương tiện hóa làm các thứ hình tượng đến chỗ Bồ-tát, nói lời như vậy: “Khốn thay, thiện nam tử! Ngươi tự biết ư? Chư Phật quá khứ đã từng trao ngươi ký Đại Bồ-đề, ngươi đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được chẳng quay lui nữa. Thân ngươi, cha mẹ, anh em, chị em, bạn thân, dòng họ, cho đến bảy đời danh tự sai khác, ta đều khéo biết: thân ngươi sanh tại phương đó, nước đó, thành đó, ấp đó, trong xóm làng đó; ngươi sanh tại năm đó, tháng đó, ngày đó, giờ đó, trong túc tướng vương”. Như vậy ác ma nếu thấy Bồ-tát bảm tánh mềm mại, các căn mù mờ ám độn, bèn dối ghi rằng: Ngươi ở đời trước sở bảm thọ căn tánh đã từng như thế. Nếu thấy Bồ-tát bảm tánh cứng cõi, các căn sáng suốt lanh lợi, bèn dối ghi rằng: Ngươi ở đời trước sở bảm thọ căn tánh cũng từng như thế.

Nếu thấy BỒ-tát ở chỗ vắng vẻ, hoặc thường ăn xin, hoặc thọ một bữa, hoặc một ngôi ăn, hoặc một bát ăn, hoặc ở trong má, hoặc ở đất trống, hoặc ở dưới cây, hoặc áo giẻ lượm, hoặc chỉ ba áo, hoặc thường ngồi chằng năm, hoặc trái cụ như xưa, hoặc ít muốn, hoặc ưa đủ, hoặc ưa xa lìa, hoặc ưa vắng định, hoặc đủ chánh niệm, hoặc đủ diệu huệ, hoặc chẳng trọng lợi dưỡng, hoặc chẳng quý danh dự, hoặc ưa liêm kiệm chân chẳng xoa dầu, hoặc bớt ngủ nghỉ, hoặc lìa lay động, hoặc ưa nói ít, hoặc ưa nói nhẹ. Như vậy ác ma thấy BỒ-tát có các thứ hạnh đây rồi, bèn dối ghi rằng: “Người ở đời trước cũng từng như thế. Sở dĩ vì sao? Người nay trọn nên công đức thù thắng như thế, thế gian đồng thấy, đời trước định cũng lẽ có công đức thù thắng như thế, nên tự mừng vui, chớ được tự khinh”.

Khi BỒ-tát kia nghe ác ma đây nói việc quá khứ đương lai công đức và nói hiện tại thân hữu bản thân danh thấy công đức, gồm khen các thứ căn lành thù thắng, vui mừng nhảy nhót, khởi tăng thượng mạn lần khinh hủy mắng các BỒ-tát khác. Bấy giờ ác ma biết kia ám động sanh tăng thượng mạn lần khinh hủy mắng các BỒ-tát khác. Bấy giờ ác ma biết kia ám động sanh tăng thượng mạn lần khinh người khác, lại bảo đó rằng: “Người định trọn nên công đức thù thắng. Như Lai quá khứ đã

trao ký người, người đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề định sẽ chứng được chẳng quay lui nữa, vì đã tướng điềm lành hiện trước như thế”. Bấy giờ ác ma muốn làm rối loạn nên hoặc dối hiện làm hình tượng xuất gia, hoặc dối hiện làm hình tượng tại gia, hoặc dối hiện làm cha mẹ, anh em, chị em, bạn thân, phạm chí, sư chủ, trời, rồng, đực-xoa, người, phi người thấy các thứ hình tượng đến chỗ Bồ-tát ấy ở, nói lời như vậy: “Như Lai quá khứ đã lâu trao người ký Đại Bồ-đề, người đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được chẳng còn quay lui. Sở dĩ vì sao? Vì các hành tướng Bồ-tát bậc chẳng quay lui nơi người đều có đủ, nên tự tôn trọng chớ sanh nghi ngờ”. Khi Bồ-tát đây nghe lời kia rồi, lòng tăng thượng mạn càng bền vững thêm.

Thiện Hiện phải biết: Như Ta đã nói các hành trạng tướng bậc chẳng quay lui, các Bồ-tát này thật đều chưa có.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này bị ma nắm giữ, bị ma làm rối chẳng được tự tại. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát này dối các hành trạng tướng chẳng quay lui thật đều chẳng có. Chỉ nghe ác ma dối nói công đức và danh tự thấy, sanh tăng thượng mạn lấn khinh hủy mắng các Bồ-tát khác. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát muốn được Vô thượng

Chánh đẳng Bồ-đề, nên khéo giác biết các việc ác ma.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các Bồ-tát bị ma nắm giữ, bị ma ám bắt, chỉ nghe danh tự vọng sanh chấp trước bậy. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát này chưa khéo tu hành sáu đến bờ kia và vô lượng vô biên các Phật pháp, bởi nhân duyên đây khiến ma được dễ. Các Bồ-tát này chẳng thể biết rõ hành tướng bốn ma, bởi nhân duyên đây khiến ma được dễ. Các Bồ-tát này chẳng thể biết rõ năm thủ uẩn thấy vô lượng pháp môn, cũng chẳng biết rõ hữu tình thật tướng các pháp danh tự, bởi nhân duyên đây khiến ma được dễ. Phương tiện hóa làm các thứ hình tượng bảo Bồ-tát rằng: “Người chỗ tu hành nguyện hạnh đã mãn, sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khi người thành Phật sẽ được công đức danh hiệu như thế”. Nghĩa là ác ma kia biết Bồ-tát ấy đem dài nghĩ muốn khi ta thành Phật sẽ được công đức danh hiệu như thế, theo kia nghĩ muốn mà ghi nói đó. Khi Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo nghe ma ghi nói, khởi nghĩ này rằng: “Lạ thay! Người này vì ta ghi nói sẽ được thành Phật, công đức danh hiệu cùng ta đem dài nghĩ muốn hợp nhau. Do đây nên biết chư Phật quá khứ tất đã trao ta ký Đại Bồ-đề, ta đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được chẳng quay lui nữa, khi ta

thành Phật tất định sẽ được công đức danh hiệu tôn quý như thế”. Các Bồ-tát này như vậy ác ma, hoặc dòng họ ma, hoặc bị ma nắm các Sa-môn thấy ghi nói đời sau thành Phật danh hiệu như vậy như vậy, thời kiêu mạn càng tăng: “Ta đời sau định sẽ làm Phật chắc được công đức danh hiệu như thế, các Bồ-tát khác không bằng chúng ta”.

Thiện Hiện phải biết: Như Ta đã nói các hành trạng tướng bậc chẳng quay lui, các Bồ-tát đây đều chưa trọn nên, chỉ nghe ma nói thành Phật hư danh, bèn sanh kiêu mạn, khinh dễ hủy diệt các chúng Bồ-tát khác. Bởi nhân duyên đây các Bồ-tát này xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Các Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, nói bỏ bạn lành, bị ác quen biết thu nhận nên phải rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này hoặc có thân đây lại được chánh niệm, chí thành hồi quá, bỏ tâm kiêu mạn, gần gũi cúng dường bạn lành chơn tịnh. Kia dù cho trôi lăn sanh tử nhiều thời, mà sau lại nương nhờ Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, lần hồi tu học sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này nếu có thân đây chẳng đắc chánh niệm, chẳng năng hồi quá, chẳng bỏ mạn tâm, chẳng muốn gần thờ bạn

lành chơn tịnh. Kia quyết định trôi lăn sanh tử nhiều thời, sau dù tinh tiến tu các nghiệp lành mà vẫn rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Ví như Bí-sô cầu quả Thanh văn đối bốn trọng tội hoặc tùy phạm một, liền chẳng phải Sa-môn, chẳng con Thích-ca. Kia đối hiện tại định chẳng năng được quả Dự lưu thấy, vọng chấp hư danh. Bồ-tát cũng thế, chỉ nghe ma nói thành Phật danh suông bèn khởi mạn tâm, khinh khi hủy miệt chúng các Bồ-tát. Phải biết tội đây hơn Bí-sô kia bị phạm bốn trọng vô lượng bội số.

Vả thôi Bí-sô kia bị phạm bốn trọng, tội Bồ-tát đây hơn năm tội vô gián cũng vô lượng bội. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát này thật chẳng trọn nên công đức thù thắng, nghe ma nói thành Phật hư danh, bèn tự kiêu mạn khinh các Bồ-tát, vậy nên tội này nặng hơn năm tội vô gián vô lượng bội số. Do đây phải biết, nếu các Bồ-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên khéo giác biết việc ma nhỏ nhiệm ghi nói hư danh hiệu như thế thấy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các Bồ-tát tu hạnh xa lìa, nghĩa là ẩn nơi núi rừng, chăm trồng, đồng nội, ở chỗ vắng vẻ, ngồi yên suy gẫm. Khi ấy ác ma đến tới chỗ kia cung kính khen ngợi công đức xa lìa, là nói lời này: “Hay thay, Đại sĩ! Năng tu hạnh chơn

xa lìa như thế. Hạnh xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen. Trời Đế Thích thấy các trời thần tiên đều chung thủ hộ cúng dường tôn trọng, nên thường ở chỗ đây chớ qua chỗ khác”. Thiện Hiện phải biết: Ta chẳng khen ngợi chúng các Bồ-tát thường ưa vắng lặng, ở chỗ vắng vẻ đồng nội núi rừng, ngồi yên suy gẫm tu hạnh xa lìa.

Bảy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Chúng các Bồ-tát nên tu những nào là hạnh chơn xa lìa mà Phật Thế Tôn nay tác thuyết này: Ta chẳng khen ngợi chúng các Bồ-tát thường ưa vắng lặng ở chỗ vắng vẻ đồng nội núi rừng, ngồi yên suy gẫm tu hạnh xa lìa?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát hoặc ở núi rừng chăm trồng, đồng nội, chỗ vắng vẻ; hoặc trụ thành ấp, xóm làng, vương đô, chỗ ồn tạp, nhưng năng xa lìa phiền não ác nghiệp và các tác ý Thanh văn Độc giác, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo và tu các công đức thù thắng khác nữa, đây gọi là Bồ-tát hành hạnh chơn xa lìa. Hạnh xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen, chư Phật Thế Tôn đều đồng khai cho. Chúng các Bồ-tát thường nên tu học, hoặc ngày hoặc đêm nên chính suy gẫm, tinh tiến tu hành pháp xa lìa đây; đây gọi

Bồ-tát tu hạnh xa lìa. Hạnh xa lìa này chẳng tạp tác ý Thanh văn Độc giác, chẳng tạp tất cả phiền não ác nghiệp, lìa các ồn tạp thanh tịnh rất ráo, khiến các Bồ-tát mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, năng tận vị lai độ chúng hữu tình.

Thiện Hiện phải biết: Ẩn nơi núi rừng, chăm trồng, đồng nội, ở chỗ vắng vẻ, bỏ đồ nằm tốt, ngồi yên suy gẫm, được ma khen ngợi; chẳng phải hạnh chơn xa lìa của các Bồ-tát. Sở dĩ vì sao? Vì hạnh xa lìa kia vẫn còn có ồn tạp. Nghĩa là kia hoặc lẫn lộn ác nghiệp phiền não, hoặc lẫn lộn tác ý Thanh văn Độc giác, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo chẳng thể tinh tiến tín thọ tu học, chẳng thể viên mãn Nhất thiết trí trí được.

Thiện Hiện phải biết: Có các Bồ-tát tuy ưa tu hành pháp hạnh xa lìa được ma khen ngợi, mà khởi tâm kiêu mạn chẳng thanh tịnh, khinh thường hủy chê chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát khác. Vì là có chúng Bồ-tát Ma-ha-tát mặc dù ở thành ấp, xóm làng, vương đô mà tâm thanh tịnh, chẳng lẫn các thứ ác nghiệp phiền não và các tác ý Thanh văn Độc giác, tinh siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa và vô lượng các phần pháp Bồ-đề, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật. Mặc dù ở ồn náo nhiệt mà tâm vắng lặng yên tĩnh, thường ưa tu tập hạnh chơn xa lìa. Kia đối chúng Bồ-tát Ma-ha-tát chơn tịnh như thế

sanh tâm kiêu mạn khinh thường hủy mắng phỉ báng lẫn chê.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, tuy ở đồng nội rộng trăm do-tuần, trong ấy tuyệt không có các ác cảm thú, rắn, bọ cạp, trộm cướp, chỉ có quỷ thần, la sát bà thầy đạo ở trong ấy. Kia nương ở chỗ vắng vẻ như thế dù lâu một năm, hoặc năm, hoặc mười, hoặc lại cho đến trăm ngàn trăm ức, hoặc hơn số này tu hạnh xa lìa mà chẳng biết rõ hạnh chơn xa lìa. Nghĩa là các Bồ-tát dù ở ồn náo mà tâm vắng lặng, xa lìa các thứ phiền não ác nghiệp và các tác ý Thanh văn Độc giác, phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này tuy ở đồng nội trải lâu nhiều thời, mà bị lẫn lộn tác ý Thanh văn Độc giác, đối hai bậc kia rất sanh ưa đắm, nương pháp hai bậc tu hạnh xa lìa, lại đối hạnh ấy rất sanh say nhiễm. Kia dù tu hạnh xa lìa như thế mà chẳng xứng thuận tâm chư Phật.

Thiện Hiện phải biết: Hạnh chơn xa lìa chúng các Bồ-tát được Ta ngợi khen, các Bồ-tát này đều chẳng trọn nên. Kia đối trong hạnh chơn tịnh xa lìa cũng chẳng thấy có hành tướng tương tự. Sở dĩ vì sao? Vì kia đối hạnh chơn xa lìa như thế chẳng sanh

mến vui, chỉ ưa tu hạnh xa lìa sông của Thanh văn Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này khi tu hạnh xa lìa chẳng chơn tịnh, ma đến trong không vui mừng khen ngợi bảo rằng: “Đại sĩ! Hay thay, hay thay! Người năng siêng tu hạnh chơn xa lìa. Hạnh chơn xa lìa đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen. Người đối hạnh đây tinh siêng tu học, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này chấp trước sở tu pháp hạnh xa lìa của Nhị thừa như thế cho là hơn hết, khinh thường hủy miệt kẻ trụ Bồ-tát thừa, tuy ở ồn náo mà tâm vắng lặng thành pháp điều thiện, các Bí-sô thấy nói kia chẳng năng tu hạnh xa lìa, thân ở ồn náo, tâm chẳng vắng lặng, không pháp điều thiện.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này đối Phật đã khen các Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn xa lìa, khinh thường hủy mắng bảo ở ồn náo tâm chẳng vắng lặng, chẳng năng siêng tu được hạnh chơn xa lìa. Đối các Như Lai chỗ chẳng xưng khen các Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn ồn tạp, lại tôn trọng khen ngợi bảo chẳng ồn tạp, nơi tâm kia vắng lặng năng chính tu hành hạnh chơn xa lìa.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này với nên gần gũi cung kính cúng dường như Đấng Thế Tôn, mà chẳng gần gũi cung kính cúng dường, trái lại khinh miệt. Với phải xa lìa chẳng nên gần gũi cung kính cúng dường như phường bạn ác, mà lại gần gũi cúng dường cung kính như thờ Thế Tôn.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, quấy khởi các thứ phân biệt chấp trước. Sở dĩ vì sao? Vì kia khởi nghĩ rằng: “Chỗ ta tu học là chơn xa lìa, nên được phi nhân xưng khen hộ niệm. Thứ ở thành ấp thân tâm rối loạn, ai mà hộ niệm xưng khen kính trọng”. Các Bồ-tát này bởi nhân duyên đây tâm nhiều kiêu mạn khinh miệt hủy mắng các Bồ-tát khác, phiền não ác nghiệp ngày đêm lớn thêm mãi.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này đối các Bồ-tát khác là bọn hàng thịt làm ô uế chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Mặc dù tướng tương tự như Bồ-tát Ma-ha-tát mà là đại tặc trên trời trong người, dối gạt trời người a-tổ-lạc thấy. Nơi thân tuy mặc pháp y Sa-môn mà tâm thường áp ủ ý ưa đạo tặc. Có các kẻ phát tới Bồ-tát thừa chẳng nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế. Sở dĩ vì sao? Vì bọn người đây ôm tăng thượng mạn, ngoài tợ Bồ-tát trong nhiều phiền não. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát chơn

thật chẳng bỏ Nhất thiết trí trí, chẳng bỏ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hết lòng muốn cầu Nhất thiết trí trí, muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề khắp làm lợi vui các loại hữu tình, chẳng nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường nên tinh siêng tu hành tự sự nghiệp, chán lìa sanh tử chẳng đắm ba cõi, đối hạng người hàng thịt ác tặc kia thường nên phát tâm từ bi hỷ xả, phải khởi nghĩ này: “Ta chẳng nên khởi tội lỗi như ác nhân kia đã khởi, giả sử lúc phải thất niệm, tạm khởi như kia kịp thời giác biết, khiến mau trừ diệt”. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phải khéo giác biết việc các ác ma, nên siêng tinh tiến xa lìa trừ diệt tội lỗi như Bồ-tát kia đã khởi, siêng cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Học giả như thế, đấy là Bồ-tát khéo léo phương tiện như thật giác biết các việc các ác ma.

HỘI THỨ TƯ

Phẩm BẠN LÀNH Thứ 22 - 1

Bấy giờ, Thế Tôn lại bảo Thiện Hiện: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hết lòng muốn chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thường nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn tịnh.

Cụ thọ Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Bậc nào gọi là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát Ma-ha-tát?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát. Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng quay lui cũng là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát. Nếu các Bồ-tát khác và các Thanh văn cùng các thiện sĩ năng vì Bồ-tát tuyên nói khai chỉ pháp môn tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, dạy răn dạy trao chúng các Bồ-tát khiến trồng căn lành, tu hạnh Bồ-tát mau được viên mãn cũng là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát. Kinh điển tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm cũng là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bồ thí, Tịnh giới, An nhân, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phải biết cũng là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát.

Thiện Hiện phải biết: Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là Đại sư Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là dẫn đạo Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là ánh sáng Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là soi tỏ Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là nhà cửa Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là thủ hộ Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là chỗ về Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là đến tới Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là còn bãi Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là cha lành Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế cũng là mẹ hiền Bồ-tát Ma-ha-tát. Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế năng khiến chúng Bồ-tát Ma-ha-tát được trí vi diệu sanh như thật giác, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Vì tất cả chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đều nhờ sáu thứ Ba-la-mật-đa tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa viên mãn rốt ráo.

Thiện Hiện phải biết: Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ đã chứng Vô thượng Chánh

đẳng Bồ-đề, đã vào Niết-bàn, Phật Thế Tôn kia đều nương sáu thứ Ba-la-mật-đa sanh tất cả trí. Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác vị lai sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sẽ vào Niết-bàn, Phật Thế Tôn kia cũng nương sáu thứ Ba-la-mật-đa sanh tất cả trí. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện tại mười phương vô lượng vô số vô biên thế giới hiện chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hiện vì hữu tình tuyên nói Chánh pháp, Phật Thế Tôn kia cũng nương sáu thứ Ba-la-mật-đa sanh tất cả trí. Nay Ta Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác hiện chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hiện vì hữu tình tuyên nói Chánh pháp cũng nương sáu thứ Ba-la-mật-đa sanh tất cả trí. Vì có sao? Sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế khắp năng nhiếp thọ được ba mươi bảy thứ Bồ-đề phần pháp, hoặc bốn phạm trụ, hoặc bốn nhiếp sự, hoặc vô lượng vô biên các Phật pháp. Hoặc trí chư Phật, hoặc trí tự nhiên, hoặc trí chẳng nghĩ bàn, hoặc trí không đối địch nổi, hoặc Nhất thiết trí trí, thấy đều nhiếp ở trong sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế.

Vậy nên, Ta nói sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế là bạn lành chơn tịnh chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát, cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm Đại sư, làm dẫn chỉ, làm ánh sáng, làm soi tỏ, làm nhà cửa, làm thủ hộ, làm chỗ về, làm đến tới, làm còn bãi, làm

cha lành, làm mẹ hiền, năng khiến chúng Bồ-tát Ma-ha-tát được trí vi diệu, sanh như thật giác, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, làm bạn chẳng mong trả các hữu tình. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên học sáu thứ Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học sáu thứ Ba-la-mật-đa, nên đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, quán sát nghĩa thú, thỉnh quyết chỗ nghi. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế năng cùng sáu thứ Ba-la-mật-đa làm tôn làm dẫn, năng chỉ năng chuyển, làm mẹ sanh nuôi vậy. Sở dĩ vì sao? Vì nếu lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời không có năm Ba-la-mật-đa trước. Mặc dù có bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tiến, tĩn lực mà chẳng gọi là năng đến bờ kia. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được hạnh chẳng theo người dạy, muốn trụ bậc chẳng theo người dạy, muốn dứt nghi tất cả hữu tình, muốn mãn nguyện tất cả hữu tình, muốn nghiêm tịnh cõi Phật, muốn thành thực hữu tình, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Vì trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây rộng nói pháp cần nên học của chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Tất cả chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đều với trong ấy nên cần tu học. Nếu cần

siêng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo, định chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, năng thấu vị lai lợi vui tất cả.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm lấy gì làm tướng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm không đấm làm tướng.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vả có nhân duyên Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm tướng không đấm, tất cả các pháp khá nói cũng có tướng không đấm ư?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Có nhân duyên nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm tướng không đấm, tất cả pháp cũng khá nói có tướng không đấm đây. Sở dĩ vì sao? Vì tất cả pháp không chẳng đều như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm là xa lìa không. Vậy nên, Thiện Hiện! Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm do tướng không đấm là xa lìa không. Tất cả các pháp do tướng không đấm cũng xa lìa không.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Nếu tất cả pháp đều xa lìa không, làm sao hữu tình khá được thi thiết có nhiệm có tịnh? Bạch Thế Tôn! Chẳng phải pháp xa lìa không khá nói có nhiệm có

tịnh. Bạch Thế Tôn! Chẳng phải xa lìa không năng chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng phải lìa xa lìa không có pháp riêng khá được năng chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bạch Thế Tôn! Làm sao cho tôi hiểu Phật đã nói nghĩa thú sâu thẳm?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Hữu tình đêm dài có tâm ngã ngã sở, chấp ngã ngã sở chẳng? Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Hữu tình đêm dài có tâm ngã ngã sở, chấp đắm ngã ngã sở.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Hữu tình đã chấp ngã và ngã sở, xa lìa không chẳng? Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Hữu tình đã chấp ngã và ngã sở đều xa lìa không.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Đâu chẳng phải hữu tình bởi chấp ngã ngã sở trôi lăn sanh tử? Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy. Bạch Thiện Thệ! Như vậy. Các loại hữu tình bởi chấp ngã ngã sở nên trôi lăn sanh tử.

Phật bảo: Thiện Hiện! Hữu tình trôi lăn sanh tử như thế, nên thi thiết tạp nhiễm và thanh tịnh ấy. Bởi các hữu tình hư dối chấp đắm ngã và ngã sở nói có tạp nhiễm, mà ở trong ấy không kể tạp nhiễm.

Do các hữu tình chẳng dối chấp đả ngã và ngã sở nói có thanh tịnh, mà ở trong ấy không kẻ thanh tịnh. Vậy nên, Thiện Hiện! Mặc dù tất cả pháp đều xa lìa không, mà các hữu tình cũng có thể thi thiết có nhiệm có tịnh. Thiện Hiện phải biết: Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành được như thế gọi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Cụ thọ Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Rất lạ. Bạch Thiện Thệ! Hiếm có. Mặc dù tất cả pháp đều xa lìa không, mà các hữu tình có nhiệm có tịnh.

Bạch Thế Tôn! Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế, thời chẳng hành sắc, cũng chẳng hành thọ tướng hành thức.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế, thế gian trời, người, a-tổ-lạc thấy đều chẳng thể đê được.

Bạch Thế Tôn! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành như thế bèn hơn hạnh sở hành tất cả Thanh văn Độc giác đến chỗ không hơn. Sở dĩ vì sao? Vì tánh chư Phật, tánh Như Lai, tánh tự nhiên giác, tánh nhất thiết trí đều chẳng thể hơn được.

Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nhờ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, ngày đêm an

trụ phương tiện khéo léo hướng tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Giả sử tất cả hữu tình ở trong châu Thiệm bộ đây chẳng trước chẳng sau đều được thân người. Được thân người rồi đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác. Đã phát tâm rồi, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát đều chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân thấy, tận nơi hình thọ đem các đồ vui thượng diệu thế gian cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ấy. Lại đem căn lành đã nhóm như thế cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Các thiện nam tử thiện nữ nhân này nhờ nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân đối giữa đại chúng tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế, thi thiết gây dựng, phân biệt khai chỉ khiến kia dễ hiểu và trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm như thế.

Các thiện nam tử thiện nữ nhân đây nhờ nhân duyên này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước vô lượng vô biên.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nơi ý hiểu sao? Giả sử tất cả hữu tình ở trong châu Thiệm bộ chẳng trước chẳng sau đều được thân người. Được thân người rồi, đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác. Đã phát tâm rồi, tận nơi hình thọ đem tất cả đồ vui các thế gian cung kính bố thí tất cả hữu tình. Lại đem căn lành bố thí như thế cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát này nhờ nhân duyên đây được phước nhiều chẳng?

Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thấp đến một ngày an trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước vô lượng vô số. Sở dĩ vì sao? Vì các Bồ-tát Ma-ha-tát ngày đêm an trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, như vậy như vậy kham làm ruộng phước cho tất cả hữu tình. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này khởi ra lòng từ, các loại hữu tình không ai kịp được, duy chỉ trừ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Vì có sao? Tất cả Như Lai Ứng

Chánh Đẳng Giác không ai cùng ngang vậy. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không so sánh được vậy. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác pháp đã trọn nên chẳng nghĩ bàn được vậy.

Thiện Hiện! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát này năng dẫn được công đức thù thắng chừng ấy? Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên Bát-nhã Ba-la-mật-đa thù thắng như thế. Do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, thấy các hữu tình chịu các khổ não, như bị hình phạt chém giết, khởi lòng đại bi. Lại đem thiên nhãn xem các thế giới thấy có vô biên các loại hữu tình thành nghiệp vô gián đọa chỗ không rảnh chịu các khổ dữ dội, hoặc bị lưới tà kiến che khuất chẳng thấy được đường chánh, hoặc lại thấy các loại hữu tình đọa chỗ không rảnh, lìa các có rảnh. Thấy các hữu tình như thế thấy rồi, sanh chán sợ lớn, duyên khắp tất cả hữu tình thế gian khởi tác ý tương ưng đại từ bi: “Ta phải khắp vì tất cả hữu tình làm nương hộ lớn, ta phải giải thoát tất cả hữu tình đang chịu khổ não”. Mặc dù khởi nghĩ này mà chẳng trụ tướng đây, cũng chẳng trụ tướng khác. Thiện Hiện! Phải biết đây gọi là ánh sáng huệ lớn của chúng Bồ-tát Ma-ha-tát, năng chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này do trụ trụ đây, năng làm được ruộng phước tất cả thế gian, mặc dù chưa

chúng được Nhất thiết trí trí mà đối Vô Thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui, kham nhận áo mặc uống ăn đồ nằm thuốc chữa và của cải khác của thí chủ.

Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này khéo trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên năng rớt ráo đèn ơn thí chủ, cũng năng gần gũi Nhất thiết trí trí.

Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chẳng hư thọ quốc vương, đại thần và các hữu tình sở hữu tín thí, muốn chỉ dẫn hữu tình con đường chơn tịnh, muốn vì hữu tình làm soi sáng lớn, muốn thoát cho hữu tình lao ngục sanh tử, muốn thí cho hữu tình pháp nhãn thanh tịnh, nên thường an trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thường trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối tác ý đây hằng thời nhớ nghĩ chẳng cho các tác ý khác tạm khởi, sở hữu nói năng cũng tương ưng cùng lý thú Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này ngày đêm tinh siêng hằng trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa không lúc tạm bỏ. Ví như có người trước chưa từng có ngọc bảo châu ma-ni, khi

sau gặp được vui mừng tự sướng, gặp duyên mất lại sanh buồn khổ lớn, thường ôm lòng than tiếc, chưa từng lia nhớ nghĩ làm kế nào được ngọc ấy lại. Người kia nhờ tác ý tương ưng này vin bảo châu đây không lúc tạm bỏ. Các Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, nên thường an trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm. Nếu chẳng an trụ tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, thời bị tan mất tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát đối tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm nên thường an trụ không được tạm nói.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Nếu tất cả pháp và các tác ý đều lia tự tánh, không, vô sở hữu, Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao chẳng lia tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa Nhất thiết trí trí?

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát biết tất cả pháp và các tác ý đều lia tự tánh, không, vô sở hữu, Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng lia tác ý tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa Nhất thiết trí trí. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, Nhất thiết trí trí và các tác ý đều lia tự tánh, không, vô sở hữu. Trong ấy tất cả thêm bớt đều không có. Nếu chính thông suốt tức gọi chẳng lia.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Nếu Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm tự tánh thường không, không thêm không bớt, chúng Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao tu chúng Bát-nhã Ba-la-mật-đa bèn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu chúng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đối tất cả pháp không tăng không giảm, đối Bồ-tát Ma-ha-tát cũng không tăng giảm. Như Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm tự tánh không, nên không tăng không giảm, chư Phật Bồ-tát cũng lại như thế. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng biết được như thế, đây thời gọi là tu chúng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Do nhân duyên đây năng mau chúng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi nghe thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm không tăng giảm như thế chẳng kinh chẳng sợ, chẳng chìm chẳng đắm, cũng chẳng do dự. Bồ-tát Ma-ha-tát này hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đã đến rốt ráo, an trụ bậc Bồ-tát chẳng quay lui, mau chúng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, năng tận vị lai độ chúng hữu tình.